XIV.

Betænkning

over

Udkast til Lov, hvorved Rentefoden i visse Tilfælde frigjøres og Straffen for Aager forandres, m. v.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg.)

Det af Folkethinget nedsatte Udvalg, angaaende Udkast til Lov, hvorved Rentefoden i visse Tilfælde frigjøres og Straffen for Aager forandres, m. v., har ikke kunnet forene sig om en fælles Indstilling.

Udvalgets Majoritet (J. A. Hansen, L. Jensen, H. M. Petersen og L. Schøler) tillader sig at bemærke:

Naar Talen er om at reformere et bestaaende Forhold, hvilketsomhelst, da kan man ikke saa meget holde sig til Spørgsmaalet om, hvorledes dette Forhold principmæssigst og rigtigst vilde være at ordne i en ny Stat og Sagen seet alene i og for sig selv, men man maa tillige og fortrinsviis see hen til, hvorledes det hidtil har været ordnet, hvorledes den nærværende Stilling derved er bleven beskaffen, hvorledes det hænger sammen med andre Forhold, og hvilke Følger en tilsigtet Forandring deri sandsynligt vil medføre. Vi skulle derfor ikke nærmere gaae ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt det vilde være aldeles utvivlsomt, at en ubetinget Frihed til at betinge sig saa høie Renter af sine Penge, som det var muligt at faae, kunde ansees for principmæssigt rigtigt i et borgerligt Samfund; det kunne vi gjerne lade staae hen. Men, naar der lige fra danske Lovs Udstedelse til den Dag idag har været bestemt en fast Rentefod, udover hvilken Ingen aabent og ad den jævne lovlige Vei kunde gaae, saa har den store Masse af Laan og andre Pengeomsætninger rettet sig efter denne Forskrift, og de Afvigelser, der have fundet Sted herfra, have kun været, hvor mindre samvittighedsfulde eller i høi Grad trængende Personer have sat sig ud over Hensynet til Loven og have betjent sig af saadanne Former, hvorved den kunde omgaaes og eluderes. Ved nu pludseligen at give fri, hvad der hidtil var bundet, fremkaldes et Røre, der kan forplante sig til de yderste Grene af alle Laan, løse som faste, og bringe en Bevægelse tilstede, der vil ryste og fremkalde Ængstelighed overalt, hvor den ene Statsborger staaer i Forhold til den anden som Laantager og Laangiver. Men en saadan almindelig Rystelse i et Forhold, hvor det gjælder om mangfoldige Familiers Vee og Vel, er til enhver Tid meget farlig. Naar det siges, at der dog er saamange Veie, hvorpaa den gjældende Lovgivning om Rentefoden kan omgaaes, og at Penge til meget høiere Rente daglig udlaanes, saa er det for os et Beviis for, at de Enkelte, for hvem det muligt kunde være fornødent at bøie sig for Nødvendigheden og tilstaae høiere Rente, ikke forhindres ved den bestaaende Lovgivning, medens denne dog i Almindelighed har sin store Betydning som holdende det Hele i en rolig og jævn Tilstand. Vi vilde derfor have anseet det rettest, at der slet ikke var blevet rørt ved dette Forhold.

Det foreliggende Lovudkast gaaer imidlertid kun ud paa at frigjøre Rentefoden, med Hensyn til Udlaan, for hvilke der ikke gives Panteret i faste Eiendomme. For dette Slags Udlaan er det i alt Fald mindre betænkeligt,